

Gołąb grzywacz (*Columba palumbus*)

I. Występowanie i siedlisko

Grzywacz zaasiedla większą część Europy poza północnymi zimnymi lasami Skandynawii. W Polsce jest obecny na całym obszarze kraju. Jako siedlisko preferuje lasy mieszane oraz liściaste, chętnie występuje w śródpolnych remizach. Jest gatunkiem, który dobrze przystosował się do panujących warunków i wyodrębnił dwie grupy behawioralne. Jedna to populacja żyjąca z dala od człowieka, druga występująca w parkach i przydomowych laskach.

II. Charakterystyka ogólna

Gołąb leśny, gdyż taka jest druga nazwa grzywacza, należy do największych przedstawicieli rodziny gołębiowatych. Jeśli chodzi o jego masę, to często przekracza ona pół kilograma. Na popielato opalizującej okrywie piór wyraźnie odcina się biały kołnierzyk, pojawiający się dopiero u osobników dorosłych. Dziób dorosłego osobnika jest pomarańczowo-czerwony, podczas gdy u młodych jest szaro-brązowy. Istotną jest też różnica tęczówek pomiędzy osobnikami młodocianymi mającymi czarną tęczówkę oraz osobnikami dorosłymi z jasną tęczówką oraz ciemną i asymetryczną (rzadkość u ptaków) plamką oczną. Lotki oraz sterówki u dorosłych zakończone są czarno i u osobników dorosłych są dużo bardziej wyraziste. Rozpiętość skrzydeł grzywacza dochodzi do 75 centymetrów. W dobrych warunkach grzywacz dożywać może kilkunastu lat.

III. Odżywianie

Grzywacz swój jadłospis ustawia sezonowo. W okresie obfitości żeruje głównie na ziarnach (ulubione jest proso), oraz owadach. Nie gardzi też ślimakami oraz bezkręgowcami. W czasie zimy pobiera owoce pozostałe na krzewach oraz

przemarznięte części zielone roślin - uwielbia wręcz brukselkę ora szpinak, na których potrafi robić duże szkody.

IV. Rozmnażanie i rozwój

Okres godowy rozpoczynają akrobatyczne i widowiskowe loty tokowe samców. Wtedy to starają się one zaimponować partnerce. Po odbyciu kopulacji samica składa dwa jaja w delikatnym i wątłym gnieździe. Wysiadywanie trwa dość krótko, około 16 dni. W tym czasie jaja są wysiadywane przez samice, samiec zastępuje ją sporadycznie. W okresie sezonu grzywacze odbywają zazwyczaj toki dwukrotnie. Po czterech - pięciu tygodniach młode grzywacze opuszczają gniazdo. Osiągną dojrzałość płciową już w przyszłym sezonie.

V. Zachowanie

Lot grzywacza jest niezbyt szybki, w najdogodniejszych warunkach osiąga sto kilometrów na godzinę. W postaci dzikiej zachowuje bardzo duży dystans do człowieka, przez co staje się nielatwą zwierzyną do upolowania. Populacja zsynantropizowana (czyli występująca obok człowieka) straciła dystans, przez co każdy z nas może wybrać się do parku aby zobaczyć z bliska jak wygląda ten gołąb.

VI. Ekologia gatunku

W niektórych rejonach, na których występuje grzywacz może powodować szkody w uprawach zbóż (często żeruje w stadach nawet do 150 osobników). Jest u nas ciekawym gatunkiem łownym, aczkolwiek polowanie na niego jest trudne i wymaga nie lada doświadczenia.

VII. Słowniczek

Toki – czas godów gołębi.

Tokownik – samiec odbywający gody.

Tokowisko – miejsce gdzie ptaki odbywają gody.